

หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2546

นอกจาก ประวัติศาสตร์จะบอกรากเหง้าของประเทศชาติ องค์กร หรือ บุคคลแล้ว ประวัติศาสตร์ยังมีพลังและเป็นแรงบันดาลใจให้กับประเทศชาติ องค์กร และบุคคลอีกด้วย พลังและแรงบันดาลใจที่จะขับเคลื่อนพัฒนาการให้ รุกไปข้างหน้า รุกไปอย่างมีพื้นฐาน มีแก่น และมีสาระที่มีความหมาย ประวัติศาสตร์ เป็นภาวะที่เป็นนามธรรม โดยมีวัตถุประวัติศาสตร์ เอกสาร และมุขปาฐะที่หลงเหลือ

“อาคารประสานมิตร” (อาคาร 3) อาคารอนุรักษ์ ณ มศว ประสานมิตร

เป็นประจักษ์พยาน สิ่งที่หลงเหลือจึงเป็นภาพสะท้อนภาวะหรือปรากฏการณ์จากอดีต อดีตถึงปัจจุบัน ในทางกลับกัน สิ่งที่หลงเหลือย่อมสะท้อนและเป็นสิ่งช่วยการตีความอดีต ไม่ว่าจะเป็ด้านมานุษยวิทยา สังคมวิทยา วัฒนธรรม พัฒนาการ หรือด้านอื่นใดก็ตาม อดีตย่อมบอกทุกสิ่งทุกอย่างของประเทศชาติ องค์กร และบุคคล อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต คือเส้นทางเดียวกัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า **“อิฐเก่าๆ แผ่นเดียวก็มีค่า ควรช่วยกันรักษาไว้ ถ้าเราขาดสูญหาย อยุธยา และกรุงเทพฯ แล้ว ประเทศไทยก็ไม่มีความหมาย”** (พระราชดำรัส 2513)

กระผมได้เสนอโครงการอนุรักษ์อาคาร 3 ให้เป็นอาคารอนุรักษ์หรืออาคารประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ครั้งรับหน้าที่เป็นรองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม สมัยที่ รองศาสตราจารย์ คุณหญิงสุมนดาพรหมบุญ ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ช่วงปีพุทธศักราช 2540 - 2542 เพื่อจัดตั้งเป็น **หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** โดยเสนอให้ หอจดหมายเหตุฯ ดังกล่าว ผนวกทั้งหอจดหมายเหตุ หอเกียรติยศ และพิพิธภัณฑ์การศึกษา

เพื่อให้หอจดหมายเหตุฯ เป็นแหล่งอธิบายอดีต อธิบายแก่นสาระของการเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง การเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และการเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มากกว่าการอธิบายบุคคล **จดหมายเหตุ** (Archives) ย่อมเป็นเรื่องของหลักฐานและเอกสาร ที่บอกการเดินทางและแก่นสาระของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ **หอเกียรติยศ** (Hall of Fame) ย่อมบอกถึงเกียรติยศ ศักดิ์ศรีของคุณูปการบุคคลที่สัมพันธ์กับแก่นสาระ และ **พิพิธภัณฑ์การศึกษา** (Museum of Education) ที่เราเชื่อมั่นว่า พัฒนาการการศึกษาสมัยใหม่ เรามีบทบาทสำคัญอย่างมากในสังคมไทย เราคงต้องบอกกับสังคมว่า บทบาทอันสำคัญนั้นความจริงคืออะไร

หลังจากนั้น งานหอจดหมายเหตุฯ ก็ได้เริ่มขึ้น มหาวิทยาลัยฯ ได้จัดสรรงบประมาณปรับปรุงอาคาร 3 ให้อยู่ในสภาพที่ตีพอสมควร รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ท่านต่อมาคือ ท่านอาจารย์วินัย ภูระหงษ์ ได้มอบให้ฝ่าย

ส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ดำเนินการรวบรวมเอกสาร หลักฐานต่างๆ และจัดเตรียมครุภัณฑ์ไว้พอสมควร

กระผมได้ขอคำแนะนำและข้อมูลจากท่านผู้อาวุโสหลายท่าน เช่น ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติรี เมืองนาโพธิ์ ศาสตราจารย์สุพจน์ ชะนะมา ศาสตราจารย์บุญถึง แน่นหนา รองศาสตราจารย์นิยม เรียงจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลา จายนิยมโยธิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทนา พรหมเศรษฐี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อโนทัย ปาละกะวงค์ ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ขม ภูมิภาค ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ ชูขนาด ฯลฯ และได้ขอให้ รองศาสตราจารย์อวัช วงษ์สุวรรณ ช่วยศึกษาค้นคว้าพัฒนาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และข้อมูลเบื้องต้น เพื่อการนำเสนอในพิธีเปิดหอจดหมายเหตุฯ **“อาคารประสานมิตร”** ครั้งนี้ด้วย

วโรกาสที่ **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานงานวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 17 ในวันอังคารที่ 18 พฤศจิกายน 2546 และทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเปิด **หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** นับเป็นพระมหากุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้

การนำเสนอ หอจดหมายเหตุ หอเกียรติยศ และพิพิธภัณฑ์การศึกษา ในช่วงเปิดหอจดหมายเหตุฯ นี้ นับเป็นการเริ่มต้นที่มีความหมายยิ่ง ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะต้องมุ่งมั่นและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หอจดหมายเหตุฯ มีความสมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ที่วางไว้ และเป็นหอจดหมายเหตุฯ ที่พร้อมด้วยสาระ เพื่อการเรียนรู้ เพื่อการรู้จักตัวตนที่แท้จริง และเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีสาระและมีความหมายสืบไป

เอกสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ

